

Nya föreskrifter AFS 2005:1

Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Smitta, toxinpåverkan, överkänslighet

- Ersätter Biologiska ämnen, Smittfarligt arbete
- Upphäver Riskavfall

Tillämpningsområde, definitioner

- Användning och förekomst av biologiska agens
- Biologiska agens:

mikroorganismer, cellkulturer, virus, prioner, parasiter, beståndsdelar av eller substanser producerade av biol. agens i anslutning till dessa

Allmänna bestämmelser exempel

- Riskbedömning, dokumentation
- Planering, riskbegränsning "åtgärdstrappa"
- Lokaler och utrustning, dekontaminering
- Instruktioner, beredskap och åtg. önskade händelser
- Medicinska förebyggande åtgärder och kontroller **m.m.**

Ytterligare bestämmelser, smittrisk

Ytterligare bestämmelser lab. mm

Riskbedömning 4 §

- förekommer mikrobiologiska risker
- art, grad, omfattning, varaktighet
- förfarande **enligt bilaga 1**
- OBS! bilagan hör till kravet i §

Förekommer mikrobiologiska risker?

- användning av biologiska agens, t.ex. lab
- vanligt förekommande skadlig exponering, t.ex. lantbruk, sågverk, reningsverk, vård
- gynnsam tillväxtmiljö, t.ex. fukt, org.mtr. temp.

Bilaga 1 A Riskidentifiering

- Förhållanden som gynnar oönskad tillväxt?
- Typ av arbetsplats, vanligt förekommande?
- Höga halter och/eller särskilda agens?
- Riskfyllda arbetsmoment/särskilda risker?
- Förekommer ohälsa orsakad av biol. agens?
- Långvarig eller ofta förekommande? Många?
- Hänsyn till särskilda personer?

Bilaga 1 B Exponeringens art

- Om smittämnen, särskilda faktorer t.ex. smittvägar, förebyggande och behandling, klassificering 2-4
- Annan ohälsa inkl. toxinpåverkan överkänslighet
- Motståndskraft mot värme, desinfektionsmedel
- Information om arbetsskador

Bilaga 1C mätning/bestämning

Om det behövs och är tekniskt möjligt

- Kompetens (planering, provtagning, analys)
- Syfte, planering, samverkan. Referens
- Representativt (normala och specifika förh.)
- Lämplig utrustning och metod. Dokumentation.

SS-EN 13098 mätning av luftburna mikroorganismer och endotoxin

Allmänna principer för olika mätningar

- Mål/syfte, vad kan mätas, osäkerheter
- Provtagning, strategi, utrustningar
- Analysmetod, odling, mikroskopi, LAL
- Dokumentation, allmänt och specifikt
- Resultatpresentation, rapport

SS-EN 14031 Bestämning av luftburna endotoxiner

- Utrustning, glasvaror, filter mm
 - Extraktion, förvaring
 - Analysmetod, LAL, procedur, validering
 - Analysprotokoll och resultatpresentation
- (OBS! beakta allmänna principer i **SS-EN 13098**)

Standarder är inte regler

CEN Europeiskt standardiseringsorgan

En standard är en specifikation,

En standard ger enhetlighet!

Ofta frivilligt att följa

Kan utnyttjas vid försäljning och avtal

Kan göras till regel om lagstiftaren beslutar

Kan precisera krav enligt produktdirektiv

Planering och riskbegränsning

- Välj agens med minsta risk när det går
- Förebygg oönskad tillväxt
- Motverka uppkomst av luftföroreningar
- Begränsa spridning nära källan
- Begränsa antalet som kan påverkas
- Använd personlig skyddsutrustning

Bilaga 3, skyddsåtgärder

(Bara för vissa typer av verksamhet)

- A. God vårdhygienisk arbetsmiljöpraxis
- B. God mikrobiologisk praxis, alltid på lab
- C. Lab. djurförsök, storskaligt, 4 skyddsnivåer

Riskklass korresponderar mot skyddsnivå.

Variationer inom skyddsnivån beroende på risk

Skyddsnivå 2 ibland för andra än smittämnen

Observera också allmänna bestämmelser

God vårdhygienisk arbetsmiljöpraxis

- inga ringar, armband, löst hängande hår och sånt!
- skyddskläder vid kroppsnära arbete
- skyddshandskar
- handdesinfektion - handsprit **med** glycerol
- inte sätta tillbaka skyddshylsa på kanylen!
- lägga kanylen i direkt i kanylburken
- vara beredd på oönskade händelser

Kunskaper, instruktioner mm

- Lämplig utbildning, tillräckliga kunskaper
- Information om risker och hur man undviker dem
- Hanterings- och skyddsinstruktioner
- Smittrening av avfall när det behövs
- Skriftliga instruktioner vid oönskad händelse

Allmänna råd, bra läsning!

- Exempel på ohälsa
- överkänslighet
- toxinpåverkan
- smitta, smittvägar
- Risker för olycksfall
- Kommentarer till §§, många exempel

www.av.se

ämnesområde

Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

- Informationsmaterial
- Vägledning för tolkning av regler
- Exempel på risker och skydd i olika miljöer
- Länkar till andra myndigheter

Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

- smitta, toxinpåverkan, överkänslighet

Alla arbetsmiljöer kan vara berörda av de nya föreskrifterna och allmänna råd, Mikrobiologiska arbetsmiljörisker - smitta, toxinpåverkan, överkänslighet, AFS 2005:1.

Föreskrifterna motsvarar direktiv 2000/54 EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering av biologiska agens, dvs. påverkande faktorer såsom mikroorganismer och sådant som de avger, t.ex. endotoxiner.

Reglerna gäller fr o m 1 juni och innebär inga större ändringar jämfört med äldre reglerna om biologiska ämnen, AFS 1991:2, och delar av riskavfall, samtidigt.

Reglerna gäller för vitt skilda områden, [läs mer](#)

Mikrobiologiska arbetsmiljörisker finns inte bara i miljöer där man arbetar med mikroorganismer och andra biologiska ämnen (agens/påverkande faktorer), utan också där man riskerar att utsättas för sådana ämnen, t.ex. inom jordbruk, sjukvård, i livsmedelsindustri eller på

[Innesluten användning av GMM](#)

[Legionellasmitta och befuktningssanläggningar](#)

[Mikrobiologiska säkerhetsbänkar](#)

[Rapportering av skador](#)

[Organiskt damm i lantbruk](#)
(Broschyr, PDF)

[Skylt för smittrisk](#)
(JPEG-bild, 200 dpi, 223 kB)

[Stick dig inte](#)
(Broschyr, PDF)

[Stick är ingen bi-sak](#)
(Affisch, PDF)

[Skydd mot blodsmitta](#)
(Broschyr, PDF)

[Åtgärder vid kontakt med blod](#)
(Affisch, PDF)

Aktuellt

[Information om fågelinfluensa](#)

Riskbedömning, tillstånd, regler mm

[Första sidan](#)

[Riskbedömning och skyddsåtgärder](#)

[Skyddsklassificering](#)

[Anmälan och tillstånd](#)

[Våra föreskrifter, rapporter samt länkar till andra myndigheter](#)

Vägledningar och annat material

[Andningsskydd och munskydd vid smittrisk](#)

[Arbetsmiljöaspekter på hygien i omsorgen och vården](#)

[Gravida och smitta i arbetet](#)

[Hantering av prov med SARS misstanke](#)

[Information om SARS](#)

[Information om städning av flygplan](#)